

מסורת הש"ס

(א) נשמת קו: וט"ו; (ב) וקטן מה: (ג) זיל דבנה; (ד) רש"י מ"ו; (ה) רש"י מ"ו; (ו) זיל דבנה; (ז) רש"י מ"ו; (ח) זיל דבנה; (ט) זיל דבנה; (י) זיל דבנה.

הגרות הב"ח

(א) גמ' והתניא חנינא אמר כל אוחי כ"ל ויבית כן אחי רבי יהושע נחמך; (ב) ר"י רבי רבי חנינא כן אחי רבי יהושע לישנא אחרתא הלכה כרבן נחמך;

לעוי רש"י

גרבי"א. ה"ז.

מי שהוציא אוהו פרק רביעי עירובין

מג.

עין משפט
גר מצוה

י' א ב מ"י ספ"ו מ"ה
שנת הלכה ג טור ש"ע
א"ח ס"י מ"ד

רבינו חננאל

רבה אמר בספיקה מהלכת כולי עלמא לא פליגי דרבי. כי פליגי בעומדת. ודייקא מתני' כוותיה דקתני והפליגה ספיקתא במהלכת לא פליגי היינו דקתני רצו להחמיר על עצמן מכלל דרבי. האי רצו איסורא הוא. ורב אשי נמי דייק מדקתני לפינה גבי דיר וסתר דומיא דיהוה. מה דיר וסתר דקביעי קיימי אף ספיקה נמי קביעה וקיימא. ואע"ג דרב ושמאל. היילתא כרב באיסורי בוא קיימא לן בשפואל. דהא תניא כוותיה. דתניא חנינה אומר כל אותו היום ישבו ודנו בהלכה. לאמש הכרע אחי אבא כביניהו. ואמר ניראין דרבי רבן גמליאל בספיקה. ודברי ר' עקיבא בריר וסתר. בעי רב חנינה שר תחומין למעלה מי טפחים א' לא. בצעוד גבוה עשרה ורבה ארבעה לא תיבעי לן רב ארבעה ספיקתא דמי. כי תיבעי לך צעוד גבוה עשרה ואין רבה ד' טפחים. אי נמי דקאזיל בקפיצה. ואיתן ספיקתי למישטתה דקתני והפליגה ספיקתא בים וקתני רצו להחמיר על עצמם. בשלמא אי אמרת אין תחומין למעלה מעשרה. היינו טעמא [ד]רצו להחמיר. חיישינן דילמא עפרה. דבמהלכת כולי עלמי לא פליגי דרבי ומשום חשש שמא רצו להחמיר למעלה אמרת אין תחומין למעלה מי ואפי' עפרה שרי. אמאי קתני רצו. ואוקימנא מתני' בספיקה מהלכת ברקע מקום שאין שם טפחים ובאילו ברקע הים נמשכת. ת"ש מתן שמעתתא דאיתאמן בצפרא דשבתא כסורא בי רב חסדא ובתני' פניא איתאמן כבי רבה כפומבדיתא לאו אליהו אמן. ובקפיצה הלך. ושם אין תחומין למעלה מעשרה. ודחין לא יוסף שיהא אמן. ת"ש היינו ניר יום שכן דוד בא

כה פליגי בשעפדה. השתא הדר ציה ממאי דקאמרין איכא צייניהו שנפתחו דופני הספיקה וקופץ דהשתא לרבה נמי מהלך את כולה דמודה רבה לרבי וירא דהכא לית ליה לרבה אליבא דשמואל דמחילות להצריח מים עשויות ובפרק כל גגות [לקמן דף ט"ז]

קאמר שמואל בספיקה אין מטלטלין זה אלא ד' אמות משום דמחילות להצריח מים עשויות ו"ל דהתם צייניות מביח סאמיס ומטעם להצריח מים עשויות לא חשיבא כמקופת לדירה והכא כפחות מביח סאמיס דלא צעין מוקפת לדירה אי נמי הדר ציה כדאמרין התם: האי רצו איסורא הוא. ורבי וירא לא חש לאומה קושיל ומפרשי שרזו להחמיר על עצמן כשעמתייהו אי נמי היה סוכר ר' וירא דאין תחומין למעלה מעשרה ורזו משום שמא תהלין ברקע כדאמרין בפסוק: הלבנה כרבן נחמך בספיקה. פסק רש"י דמומר

ליכנס בספיקה מצ"ע בערב שבת אפילו שהספיקה הולכת חוץ לתחום שבת בספיקה ממילא חולא וליהו לא מירי עמיד ונלכד שלא ילא חוץ לספיקה והספיקה כולה כארבע אמות והיא דתיא סוף פ"ק דשבת [דף ע"ג]. אין מפליגין בספיקה פחות משלשה ימים אחיא כנ"ש דלא שרו לעשות מלאכה בערב שבת אלא כנדי שעשו מצעוד יום אכל לב"ה דשרו עס השמש אע"פ שהמלאכה נעשית בשבת שרי ליכנס ואע"ג דדהויא ציינתא פליגי רבי ורבן שמעון בן גמליאל אליבא דנ"ש פליגי וכן משמע צירושלמי דהן ציינתא כנ"ש דקתני אין מפליגין לים הגדול לא כחמשי ולא בערב שבת צ"ש אומרים אפי' ציינתי וצ"ה מירין משמע דשרי אפי' בערב שבת וקאי ת"ק דאי אית שמיא היינו ת"ק ועוד פסק רש"י שמיא שבת שרי ליכנס כיון דלאו מירי קא עביד אך אין לו אלא ארבע אמות כיון דלא שבת כחיר מחילות מצעוד יום ואע"ג דצ"ה לא שרו אלא שם השמש אכל שבת לא היינו משום דדמי לאמירה דנכרי שבות ואין נראה דנפרק תולין [שם דף קל"ג]: משמע דאסור גבי ההוא לורכא מרבנן דאזיל ונייס כמנכאל ועבר לאדך גיסא וסירי פירי ואמר למינס קא מיכוונא ושרי משום דהערמה [דברנן הוא ולורכא מרבנן לא אחי למיעבד

להצריח מים עשויות. ולא חשיבי מחילות לעשות ספיקה כולה כארבע אמות: אמר לך כהנלכת. דאיכא למימר האי טעמא דספיקה נטולתו ד"ר ר"ע מריר דשרי: כי פליגי בשעפדה. ובשעת עמידתה קנו להו א"י אמותיהו [ד]וללישי נחריא על שעת עמידה נחלקו] ואפ"ה שרי ר"ג משום חיר מחילות: היינו דקתני

רזו להחמיר. דמשמע דשרי אפילו לרבי עקיבא אלמא כי אסרי לאו כמהלכת אסרי לכ"ע ואינהו הוא דלחמור אנפשיהו דלמלא עמדה פתאום ולאו אדעתן: אלא אי אמרת. כשעמדה דברי הכל אסור דמחילות לא חשיבי ומהלכת הוא דפליגי מאי רזו ה' עקיבא ורבי יהושע בין מהלכת בין עמדה אסורא הוא: דיקא נמי. כשעמדה פליגי: מכלל קתני ומנא להו לרב ושמואל דפליגי נכפופה: אין הסניא. בניחוחא ופליגי כשעמדה והא דקתני רזו אמהלכת: רבי חנינא. בן אחי רבי יהושע: [ס"ג] הלכה כר"ג בספיקה. כעין ספיקתו שתייה מהלכת דלא חיישינן לשמא עמדה ומיהו אפילו כשעמדה פליגי רבן גמליאל דומיא דדיר וסתר ואין הלכה כמותו אלא כמהלכת אכל עמדה דהיינו דיר וסתר הלכה כר' עקיבא: כל אוחי היום. שהיו בספיקה: אפי' אבא. רבי יהושע: אמר. לערב: יש ספוקין. אסור תחומין למעלה מעשרה דמפרש ואזיל: כעמוד גבוה עשרה ורוב ארבעה. וכנס ראשו א' לתוך התחום לא תיבעי לך דאסור תחומין נוהג בו ולא יעלה על ראשו שנתוך התחום וירא לראשו אחר דהא חוי להילוך והילוך מעליא הוא: ואין רב ד'. דלא ניחא פשטימיה: כקפילה. כשי מיהו הילוך אי לא: סתם ספיקה למעלה מעשרה מהלכת ואינה נהר דמי לקפילה כחיר ואפ"ה אסור: אמאי רזו. הא אין זו שום אסור אפי' עמדה: ברקע. פחות מעשרה. רקע נלע"ו גרבי"א: יוסף שידא. דלא מיינר שבתא: כשפוסט וי"ט. דודאי לא אחי משיח האידנא: ואסור

חסדא כסורא בהרי פניא בשבתא קמיה [ד]רבא בפומבדיתא מאן אמרינהו לאו אליהו אמרינהו אלמא אין תחומין למעלה מעשרה לא דלמא יוסף שידא אמרינהו תא שמע הריני ניר ביום שכן דוד בא מותר לשחות יין בשבתות ובימים טובים ואסור

לכתחילה משמע דאסור לכתחילה ואפילו לתוך התחום מדאין מוצי' שם יציאתו חוץ לתחום ומשמע דסירי פירי לית בו אסורא דאפי' כשבר שרי כדאמרין [שם ד' ק"ה]. שמור לי פירותי שנתחומך ואני אשמור פירותיך שנתחומי וטעם שאסור ליכנס בספיקה אומר ריכ"ב א' משום דמי לשת ננהר וסוקור גזירה שמא יעשה מביח של שייטין אי נמי שמא יעשה הספיקה והוי כמוליכה ארבע אמות ככרמלית וריכ"ב א' מדקדק נמי מירושלמי שהצתי שאסור ליכנס בספיקה שבת מדלא קאמר ת"ק לא בשבת ולא בערב שבת דהוי משמע דכ"ה מתיירין אפילו בשבת כי היכי דנקט ולא בערב שבת משום צ"ה ואז"ל דלוחן בני אדם שמדליקין גרות בספיקה בערב שבת ואוכלין שם וסומכין על כך להפליג בספיקה שבת לא שפיר עבדי דסוף סוף הם מפליגין בשבת ומה שפירש רש"י שמי שנתכנס בספיקה שבת אין לו אלא ארבע אמות אין נראה דקיימא לן כרב דאמר אפילו דיר וסתר דלא שבת כחיר מחילות הלכה כר"ג מדפרין לקמן [ד' מה]. כשעשויות גבי נחמיה בן חנינא פשיטא דנלא מלו גברי עסקיין דאי בדמלו מאי תיבעי והאמר רב הלכה כר"ג דירי וסתר ולקמן [ד' מ"ז]: נמי גבי הגה דברי רבא לתכרעתא דהשביעין כל העיר כארבע אמות היינו כרב אע"ג דרב חננאל פסיק כשמואל וביחא רביא מהני דלמנר אמר הכרע [בן] אחי אבא כו' אין הלכה כן דהא אמרין שבת פרק כירה [ד' מ]. הכרעה דכרייתא לאו הכרעה היא ועוד דלמי אבא רבי יהושע והחולק אינו יכול להכריע וכן פסק רב אלפס דקיימא לן כרב באיסורי ועוד רבא רש"י להחיר ליכנס בקרון שבת ונכרי מוליכו חוץ לתחום וחזו בו משום שמא יפגעו בו ליכטיס או שמא ישכח וירד ואין לו אלא ארבע אמות ואומר ר"י דאפילו ליכנס בו בערב שבת אסור דדוקא בספיקה שרי ליכנס בערב שבת אכל הכא כיון דאפשר לו לירד אסור מיהו בספיקה אין לו להחמיר אפילו נודמן לו יבשה שיכול לירד לא פלוג רבנן בספיקה ועוד אש כהמה מנהיג בקרון פשיטא דאסור להשתמש בצעלי חיים שמתן ומורה: ואסור